Bid’atler ve cuma namazı

Ankara’dan Ahmet Bey: “Kastamonu Lâhikası’nda geçen şu cümleyi açıklar mısınız: ‘Sakın hocaların Cuma ve cemaatlerine ilişmeyiniz. İştirak etmeseniz de, iştirak edenleri tenkit etmeyiniz. Gerçi, İmam-ı Rabbanî demiş ki: ‘Bid’a olan yerlere girmeyiniz.’ Maksadı, ‘sevabı olmaz’ demektir; yoksa namaz battal olur değil. Çünkü Selef-i Sâlihînden bir kısmı, Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar. Eğer mescide gidip gelmekte kebâire maruz kalırsa, halvethanesinde bulunması lazımdır.’1 Bu cümleden hareketle, günümüzde Cuma namazına gidilmemesi konusunda tevil yapanlar var. Bu tevili değerlendirir misiniz?”

CUMADA VE CAMİDE BİD’ATLER

İbadette esas olan, ibadetin özgün olması ve orijinal kalmasıdır. Nasıl emredilmişse öyle yapılmasıdır! İbadet beşerî müdahale ve arzî tasarruf kabul etmez!

Bid’at normalde haram iken, ibadete bid’at sokulması ibadeti batıl kılacak tehlikeler içerir. İbadeti batıl kılacak bid’at, artık dalâlet ve cinayet olur!

Bediüzzaman‘ın yaşadığı ve bilhassa bahsettiğiniz mektubun yazıldığı Kastamonu hayatı döneminde camiler bid’atten geçilmiyordu.

Kimi camiler ahır yapılmış… Camilere sıra koyma projesi ısıtılıp ısıtılıp gündeme getiriliyor. Namazın Türkçe kılınması teşebbüsünde başarısız kalınmış, fakat ezan ve kamet Türkçe okunuyor. Cuma hutbelerinde iki hutbe arasına konan Türkçe nasihat

bölümünde, devlet ricalini öven ve devlet rejimini haklı gösteren siyasî bildiriler yapılıyordu.

ESAS OLAN İBADETİ BİD'ATTEN ARINDIRMAKTIR

Esas olan Cumayı ve cemaati bu bid'atlerden arındırmak ve safi ibadet hüviyetine döndürmektir.

Gerçi günümüzde Cuma ve cemaatte bu bid'atlerin çoğunun terk edildiği ve ibadette asl'a ve öze dönüldüğü--şükretmemiz gereken—bir gelişmedir.

Fakat hâlâ devam edenler de yok değil…

NAMAZ FASİT OLMAZ, ANCAK...

Peki, bu bid'at Cuma namazını fesada verir mi?

İnşaallah vermez. Fakat sevabını azaltır. Bediüzzaman'ın İmam-ı Rabbani ile mutabık kalarak ifade ettiği husus da esasen budur: Namaz batıl olmaz, ancak sevabı azalır.
Peki, bu bid'atın olmadığı bir cami ve bir Cuma bulunmazsa, Cuma namazı yine de farz mıdır?

Evet, bir İslâm beldesinde, camide Cuma namazı için üç kişi ve bir imam bulduğumuzda Hanefi mezhebine göre Cuma namazı üzerimize farzdır!

Peki, bid'at var diye kılmaz isek ne olur?

Farzı terk etmiş oluruz! Bediüzzaman'ın "Selef-i Sâlihînden bir kısmı, Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar" ifadesi, her şekilde farzın kılınması gerektiğine işaret ediyor.

Vebal ve sorumluluk bid'atı sürdürene aittir.

Bid'at var diye cami ve cemaati terk etmek makbul bir davranış değildir.

Peki, Şafiî mezhebine mensup bir kişi, imam arkasında kırk kişinin Fatiha okuduğu bir cami bulamaz ise Cuma namazını nasıl kılar?

Hanefi mezhebine ittibaen Cuma namazını kılar.

Peki, bize vatandaş olarak düşen, bid'ate şahit olduğumuzda hoca ile veya cemaatle tartışmak ve camii terk etmek midir?

Hayır! Üstad Hazretlerinin tavsiyesi bu değildir. Üstad Hazretleri diyor ki: "Sakın

hocaların Cuma ve cemaatlerine ilişmeyiniz. İştirak etmeseniz de, iştirak edenleri tenkit etmeyiniz.”

Yani Cuma’yı ve camii terk edin değil; bu bidat-vârî uygulamalara iştirak etmeseniz de, bunu uygulayanlara ve uygulamaya taraf olanlara ilişmeyiniz.

Ancak bunu doğrudan Diyanet’e yazarak tepkinizi ifade etme hakkınız elbette vardır ve bir vatandaşlık hakkı olarak bu hakkınız saklıdır!

Ama bid’at var diye camii ve Cuma’yı terk etmek selef-i salihinden de, Üstad’dan da fetva almaz.

Dipnot:
1- Kastamonu Lâhikası, s. 92.